

PATVIRTINTA
Panevėžio gamtos mokyklos
direktoriaus 2020-09-24
įsakymu Nr. VI-69

PANEVĖŽIO GAMTOS MOKYKLOS
2020-2021 MOKSLO METŲ UGDYMO PLANAS

SUDERINTA
Panevėžio gamtos mokyklos tarybos
2020-08-27 protokolu Nr. 4

SUDERINTA

2020
Panevėžys

TRUMPA 2019-2020 MOKSLO METŲ UGDYMO PLANO ĮGYVENDINIMO ANALIZĖ

2019-2020 m. m. Gamtos mokyklos pedagogų bendruomenė, organizuodama ugdymo procesą, tenkino mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius, ugdymo procesą orientuojant į kompleksišką tikrovės reiškinių pažinimą ir pritaikymą artimoje aplinkoje.

Atsižvelgiant į vaikų ir paauglių poreikius, mokyklos galimybes ir materialinę bazę, buvo įgyvendinamos trys neformaliojo ekologinio švietimo programos: „Gamtos takeliu“, „Kaip prisijaukinti lapę“, „Žemei reikia draugų“ (programos patvirtintos 2016 m. gegužės 23 d. direktoriaus įsakymu Nr. VĮ-56). Veiklas vykdė 22 neformaliojo ugdymo grupės: 16 grupių bendrojo lavinimo mokyklų mokinių ir 6 priešmokyklinio amžiaus vaikų grupės. 2019 metų spalio 1 d. į 23 neformaliojo ekologinio švietimo programas buvo priimti 343 mokiniai. Per mokslo metus papildomai priimta 11 mokinių, išvyko 25. Spalio mėnesį dėl objektyvių priežasčių 1 grupė nutraukė veiklą. Mokslo metus baigė 329 mokiniai, jiems išduoti Neformaliojo ekologinio švietimo programos baigimo pažymėjimai.

Siekdami ugdyti mokinių aplinkosaugines kompetencijas per neformaliojo ekologinio švietimo programų turinio įsisavinimą, mokytojai parengė 22 teminius planus, kuriuose numatė praktines veiklas, ugdymo metodus, aplinkas, galimybes pasinaudoti mokykloje sukauptomis ugdymo priemonėmis ir edukacinėmis erdvėmis. Bendradarbiaudami su metodininkais planavo ir įgyvendino mokyklos aplinkos objektų pažinimo, jų pritaikymo veiklas. Priešmokyklinio amžiaus vaikai rudenį dalyvavo artimiausios žmogaus aplinkos tyrinėjimo ir pažinimo veiklose „Daržovių lysvės laboratorija“, pradinių klasių mokiniams organizuoti praktiniai tyrinėjimai „Gyvas ir žalias“, „Paukščio namai“, 5 – 6 klasių mokiniai susipažino su mokyklos aplinkos augalų įvairove veiklose „Pažink augalus per jutimus“. Kūrybiškumo bei techninės kūrybos veiklos organizuotos per eksperimentus „Augalų mozaika“, naudojant gamtinę medžiagą. Pažintinė, tiriamoji ir edukacinė veikla suteikia mokiniams aplinkosaugines žinias ir skatina jas pritaikyti praktinėje veikloje. Vaikų gamtos tyrinėjimo praktiniai įgūdžiai buvo plėtojami ir per tarptautinės gamtamokslinės ugdymo programos GLOBE įgyvendinimą bei tarptautinės Gamtosauginių mokyklų programos veiklas. Mokykla pelnė tarptautinės GLOBE programos sertifikatą, patvirtinanti Gamtos mokyklos aktyvų dalyvavimą 2020 metų pavasario fenologinių stebėjimų kampanijoje, o bendruomenės veikla Gamtosauginių mokyklų programoje, vienuoliktą kartą įvertinta Žaliaja vėliava ir Aplinkosauginio švietimo fondo sertifikatu. Mokytojai sutelkė ir parengė ugdytinius dalyvauti daugiau nei 10 respublikoje organizuotų konkursų, konferencijų. Grupės „Gamtos klasė“ mokiniai pristatė pranešimą 2019 m. GLOBE programos konferencijoje „Mano indėlis į pasaulinius aplinkosauginius stebėjimus“. Grupė „Gamtos takais“ dalyvavo pasaulinėje kampanijoje „Outdoor Classroom Day“. Beržų progimnazijos organizuotoje Panevėžio miesto ir rajono 1-4 klasių mokinių mokslinėje - praktinėje konferencijoje „Ieškau, tyrinėju, atrandu“ grupės „Mes – gamtos vaikai“ nariai pristatė stendinį pranešimą „Lietuvoje augantys medžiai“, o grupės „Gamtos takais“ nariai skaitė pranešimus „Ar visi skysčiai plečiasi“, „Skęsta ar plaukia?“, „Spalvotosios gėlės“. Per mokslo metus dalyvauta 7 kūrybiniuose konkursuose, kuriuose pelnytos nominacijos, padėkos raštai.

Šalyje paskelbus karantiną dėl koronaviruso pandemijos, dideliu iššūkiu mokytojams ir mokiniams tapo būtinybė mokymą/si organizuoti nuotoliniu būdu. Grupėse ugdymo procesas nebuvo stabdomas. Mokytojai adaptavo teminius planus, dalį numatytų temų keisdami kitomis arba pritaikydami tinkamas metodikas bei informacijos pateikimo būdus. Mokytojai ir metodininkai aktyviai bendradarbiavo, keitėsi

patirtimis, sukūrė *Facebook* grupę „PGM nuotolinis”, kurioje dalijosi nuotoliniam ugdymui sukurtais užduotimis, viešino gerą patirtį. Programą „Gamtos takeliu” įgyvendinantys pedagogai, siekdami sumažinti pasiruošimo užsiėmimams krūvį, vieningai koregavo teminius planus ir susitarė, kas kokiais temai ruošia užduotis, pamokos eigą ir kt. Ši iniciatyva pateisino lūkesčius, pajvairino ugdymo procesą, leido lanksčiai pasirinkti jau paruoštas temas, trumpino pasiruošimo laiką. Birželio mėnesį užsiėmimai vyko mišriu būdu, mokinių aplinkosauginių kompetencijų ugdymui sėkmingai naudojant ir mokyklos parko, daržo aplinkas. Mokinių aplinkosauginių kompetencijų ugdymui didelę reikšmę turėjo ne tik puoselėjamos mokyklos edukacinės erdvės, turimos priemonės, bet ir jų atnaujinimas, materialinės bazės turtinimas. Dveiose Kvalifikacijos tobulinimo programų ir renginių registre užregistruotose ir akredituotose mokyklos programose spalio – gruodžio mėnesiais 53, o kovo mėnesį 44 mokiniams buvo skirtos tikslinio NVŠ finansavimo lėšos, kurios efektyviai įsisavintos įgyjant priemonių ugdymo procesui tobulinti: edukacinė bitutė-robotas Blue-Bot 2 vnt., popieriaus gofravimo įrankis, fotostendas su rėmu, ROLL up Sistema, kanceliarinės ir kūrybai bei tyrinėjimams skirtos priemonės. Mokytojams buvo organizuotas seminaras „Gamta - edukacinė erdvė”. Mokyklos ugdymui skirtos erdvės, jų plėtojimas ir veiksmingas naudojimas įgyja vis daugiau reikšmės mokinių gamtamokslinės kompetencijos ugdymui.

Siekiant ugdyti mokinių kūrybiškumo, iniciatyvumo kompetencijas, didelis dėmesys buvo skiriamas projektinių veiklų organizavimui, mokinių įtraukimui į dalyvavimą renginiuose. Mokykloje įgyvendinami savivaldybės finansuojami projektai „Aplinkai draugiškas panevėžietis“, „Noriu būti saugus“, kurie apima didžiąją dalį organizuojamų renginių ir sutelkia skirtingoms veikloms neformaliojo ekologinio švietimo programas lankančius vaikus ir miesto švietimo įstaigų ugdytinius. Tradiciškai mokslo metai buvo pradėti Panevėžio regiono mokinių ekologine-educacine akcija „Rudens kraitelė 2019”, paminėta Pasaulinė gyvūnijų diena renginyje „Šv. Pranciškus - mažesnių už mus globėjas“, vaikai dalyvavo paukščių globos akcijoje „Už vieną trupinėlį čiulbėsiu visą vasarėlę”, Europos atliekų mažinimo savaitei skirtose viktorinose „Pirkdamas - mąstau, rūšiuodamas - taupau”, „Rūšiuoji + perdirbi = saugai + taupai“, kūrybinėse dirbtuvėse „Neįprastas Kalėdų džiaugsmas”, atsisveikinimo su kalėdine eglute dienose „Padėka už džiaugsma“, mažojoje gamtos olimpiadoje „Pelėdžiukas-2020“, inkilų gamybos konkurse „Padovanok namus sparnuočiui“ ir kt. Mokykloje vykdant smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos veiklas, remiamasi neigiamų socialinių veiksnių prevencijos projektu „Noriu būti saugus”. Organizuoti susitikimai, draugystės laužai, bendraminčių rytmečiai galimai turėjo poveikį vaikų socializacijai, skatino iniciatyvumą, kūrybinį mąstymą. Bendradarbiaujant su Šiaulių jaunųjų gamtininkų centru, dalyvavome jų parengto projekto „Po vienu stogu“ emocinio jutiminio bendravimo su gyvūnais veiklose. Sveikatos biuro organizuotame protmūšyje dalyvavo „Gamtos akademijos“ ir „Gamtos takais“ grupės. Pažintinė, tiriamoji ir edukacinė veikla suteikė vaikams aplinkosauginių žinių ir skatino jas pritaikyti praktinėje veikloje. Mokykloje buvo organizuoti užsiėmimai „Pačiam auginti – nauda ir džiaugsmas”, sveikatinimo renginiai „AIDS: geriau žinoti!”, „ABC apie TB” ir kt. Dėl karantino šalyje dalis suplanuotų pavasarinių tradicinių renginių neįvyko. Mokinių aktyvus dalyvavimas mokykloje organizuotuose edukaciniuose, kultūriniuose, pažintiniuose renginiuose plėtojo mokymosi ir realaus gyvenimo darnos suvokimą ugdymo procese, formavo projektinių veiklų, renginių organizavimo kultūrą mokykloje.

2020-2021 MOKSLO METŲ UGDYMO PLANAS

I. BENDROSIOS UGDYMO PLANO NUOSTATOS

Ugdymo planas reglamentuoja Panevėžio gamtos mokyklos neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimą 2020-2021 mokslo metais. Ugdymo planą rengė darbo grupė, sudaryta Panevėžio gamtos mokyklos direktoriaus 2020 m. gegužės 8 d. įsakymu Nr. VĮ-39 „Dėl darbo grupės mokyklos ugdymo plano 2020-2021 m. m. projekto parengti sudarymo (priedama, 1 priedas).

Tikslas – tenkinti mokinių pažinimo, lavinimosi ir saviraiškos poreikius, ugdymo procesą orientuojant į kompleksinę tikrovės reiškinių pažinimą ir pritaikymą artimoje aplinkoje.

Uždaviniai:

1. Padėti mokiniams įgyti aplinkosauginių kompetencijų per neformaliojo ekologinio švietimo programų turinio įsisavinimą.
2. Ugdyti mokinių kūrybiškumo, iniciatyvumo kompetencijas formuojant projektinių veiklų, renginių organizavimo kultūrą mokykloje.

2020-2021 mokslo metais mokykloje bus įgyvendinamos trys Bendrosios neformaliojo ekologinio švietimo programos: „Gamtos takeliu“ (priešmokyklinio amžiaus vaikams), „Kaip prisijaukinti lapę“ ir „Žemei reikia draugų“, kurios parengtos vadovaujantis Bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-991 (Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymo Nr. V-1214 redakcija), Ekologijos ir aplinkos technologijų ugdymo samprata, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. balandžio 23 d. įsakymu Nr. V-379. Programoms pritarta Mokyklos taryboje, jos patvirtintos mokyklos direktoriaus įsakymu.

Ugdymo proceso turinys išdėstytas prieduose „Informacija apie numatomas vykdyti neformaliojo aplinkosauginio vaikų švietimo programas“ (2 priedas), „Edukaciniai ir aplinkosauginiai renginiai 2020–2021 m. m.“ (3 priedas), „Statistinės žinios apie mokytojus ir mokinius“ (4 priedas), „Valandų pasiskirstymas 2020 – 2021 mokslo metams“ (5 priedas).

II. BENDRA UGDYMO PROCESO ORGANIZAVIMO TVARKA

1. Mokykloje neformalusis vaikų ir jaunimo ugdymas organizuojamas pagal ugdymo planą ir įgyvendinamas neformaliojo švietimo metodais.

2. Ugdymo planą kiekvienais mokslo metais rengia mokyklos direktoriaus įsakymu sudaryta darbo grupė. Ugdymo plano projektas aptariamas Mokytojų taryboje, tvirtinamas mokyklos direktoriaus įsakymu ir derinamas su Panevėžio savivaldybės administracijos Švietimo skyriumi.

3. Grupių vadovai, vadovaudamiesi pasirinktos Bendrosios neformaliojo ekologinio švietimo programos nuostatomis, rengia metinės veiklos teminius planus, kuriuos iki 2020 m. rugsėjo 15 dienos pateikia direktoriaus pavaduotojui ugdymui.

4. Kontaktinės valandos darbui su grupe skiriamos direktoriaus įsakymu, atsižvelgiant į ugdymo planą, veiklos pobūdį, bet ne daugiau kaip 2 kontaktinės valandos vienai grupei per savaitę.

5. Grupių veikla vyksta grafike nurodytu laiku, numatytoje vietoje, pagal tarifikuotas kontaktines valandas. Kitas darbo laikas – nekontaktinės valandos leidžiamas dirbti kitoje vietoje. Šiuo darbo laiku už darbo saugą ir sveikatą yra atsakingas pats darbuotojas.

6. Neformaliojo vaikų švietimo programų trukmė mokykloje – vieneri mokslo metai.

7. Mokslo metų pradžia - rugsėjo 1 diena, mokslo metų pabaiga – birželio 23 diena.

8. Mokiniai į mokyklą priimami, vadovaujantis Mokinių priėmimo į Panevėžio gamtos mokyklą, vykdančią neformaliojo vaikų švietimo programas ir neformaliojo vaikų švietimo programas per mokinių atostogas, tvarkos aprašu, patvirtintu Panevėžio gamtos mokyklos direktoriaus 2016 m. gruodžio 8 d. įsakymu Nr. VĮ-114 (pridedama, 6 priedas).

9. Grupių komplektavimas vyksta rugsėjo 1-15 dienomis ir gali būti papildomas mokslo metų eigoje. Grupės steigiamos atsižvelgiant į mokinių poreikius, vietos sąlygas, higienos normas, mokyklos galimybes ir disponuojamus materialinius išteklius.

10. Esant poreikiui ir galimybėms, mokiniai gali būti priimami į mokyklą ir kitu mokslo metų laiku, laikantis tos pačios priėmimo į mokyklą tvarkos.

11. Mokiniai iš mokyklos gali išvykti savo noru arba gali būti išbraukti iš mokinių sąrašo nelankę užsiėmimų dėl nepateisinamos priežasties daugiau nei vieną mėnesį. Mokinių atvykimas arba išvykimas iš mokyklos fiksuojamas ir tikslinamas vieną kartą per mėnesį (ne vėliau kaip iki paskutinės einamojo mėnesio dienos) ir tvirtinamas mokyklos direktoriaus įsakymu.

12. Neformaliojo vaikų švietimo programose dalyvaujantys mokiniai registruojami Mokinių registre.

13. Vidutinis mokinių skaičius grupėje – ne mažiau kaip 12.

14. Grupių veikla vyksta pagal direktoriaus įsakymu patvirtintą grafiką vieną arba du kartus per savaitę. Užsiėmimų trukmė 1-2 akademinės valandos per dieną. Atsižvelgiant į veiklos pobūdį, po 30-45 minučių, daromos ne trumpesnės kaip 5 minučių pertraukos.

15. Gamtos mokyklos edukacinėje aplinkoje kiekvienos grupės praktinė veikla vyksta ne rečiau du kartus per pusmetį, užsiėmimų temas iš anksto suderinus su veiklą kuruojančiais metodininkais.

16. Ugdymo procesas gali būti organizuojamas ne tik grafike būreliui nurodytoje darbo vietoje, rekomenduojama pagal galimybes ugdymą organizuoti lauke (pvz. mokyklos kieme, parkuose, kitoje artimoje gamtinėje aplinkoje ir pan.). Dėl veiklų vykdymo už ugdymo įstaigos ribų, mokytojas privalo informuoti mokinius iš anksto, nustatyta tvarka praveisti saugaus elgesio instruktažą ir el. paštu pranešti Gamtos mokyklos direktoriaus pavaduotojai ugdymui apie užsiėmimo vietos pakeitimą.

17. Ugdymas karantino, ekstremalios situacijos, ekstremalaus įvykio ar įvykio, keliančio pavojų mokinių sveikatai ir gyvybei, laikotarpiu (toliau – ypatingos aplinkybės) ar esant aplinkybėms mokykloje, dėl kurių ugdymo procesas negali būti organizuojamas kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu (vyksta remonto darbai mokykloje ir kt.), gali būti koreguojamas arba laikinai stabdomas, arba organizuojamas nuotoliniu mokymo proceso organizavimo būdu, atsižvelgiant į ypatingų aplinkybių ar aplinkybių mokykloje, dėl kurių ugdymo procesas negali būti organizuojamas kasdieniu mokymo proceso organizavimo būdu, pobūdį ir apimtį.

18. Jei švietimo įstaigoje, kurioje vykdoma Gamtos mokyklos neformaliojo švietimo programa, paskelbiamas karantinas, ypatinga situacija ar izoliuojama Gamtos mokyklos neformaliojo švietimo programoje dalyvaujanti mokinių klasė, ugdymas organizuojamas pagal konkrečios mokyklos nustatytą ugdymo proceso organizavimo tvarką (pvz. programa vykdoma nuotoliniu būdu ar visai nevykdoma.).

19. Saugaus elgesio instruktažai vedami mokslo metų pradžioje (rugsėjo mėnesį), prasidėjus žiemos sezonui ir vykdant specifinę praktinę veiklą, kuriai vykstant galimi specifiniai, neįprasti pavojai. Pravedus saugaus elgesio instruktažą, kiekvieną kartą elektroninio dienyno duomenų pagrindu išspausdinami lapai, kuriuose pasirašo mokiniai. Pasirašytinai mokiniai supažindinami ir su Smurto ir patyčių prevencijos ir intervencijos vykdymo Panevėžio gamtos mokykloje tvarkos aprašu.

20. Dėl mokinių apskaitos mokykloje taikoma elektroninio dienyno sistema „Mano dienynas“. Elektroninio dienyno naudojimo tvarką prižiūri direktoriaus įsakymu paskirtas administratorius – direktoriaus pavaduotojas ugdymui, vadovaudamasis Elektroninio dienyno tvarkos aprašu, patvirtintu 2015 m. rugpjūčio 26 d. Gamtos mokyklos direktoriaus įsakymu Nr. VĮ-87 „Dėl elektroninio dienyno naudojimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

21. Ugdymo proceso eigoje naudojamas formuojamasis vertinimo būdas. Mokytojas nuolat stebi veiklos procesą ir žodžiu teikia konkrečią individualizuotą grįžtamąją informaciją apie asmeninius mokinių pasiekimus ir pažangą. Mokinių pasiekimai, naujos žinios bei įgytos kompetencijos gali būti paliudytos dalyvių refleksijose pokalbio metu, anketinėje apklausoje ar kitu mokytojo ir ugdytinių pasirinktu būdu.

22. Pasibaigus mokslo metams arba renginių metu mokiniai už asmeninius pasiekimus skatinami diplomais, padėkos raštais, prizais, motyvacinėmis dovanėlėmis. Mokiniam, baigusiam programą (dalyvavusiems ne mažiau 60 proc. užsiėmimų), įteikiamas mokyklos nustatytos formos programos baigimo pažymėjimas.

23. Mokinių tėvai gauna informaciją apie vaiko pažangą ir pasiekimus individualių pokalbių su mokytojais metu, per elektroninio dienyno sistemą „Mano dienynas“ arba iš programos pabaigoje gautų mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo dokumentų.

24. Naudotis mobiliuoju ryšiu užsiėmimų metu nerekomenduojama.

25. Mokyklą lankantiems mokiniams rudens, žiemos (Kalėdų), pavasario (Velykų) atostogos suteikiamos atsižvelgiant į pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo bendruosius ugdymo planus.

Atostogos	Periodas
Rudens atostogos	Spalio 26 d. – spalio 30 d.
Kalėdų atostogos	Gruodžio 23 d. - sausio 5 d.
Žiemos atostogos	Vasario 15-19 d.
Velykų atostogos	Balandžio 6-9 d.

26. Mokinių atostogų metu organizuojami praktinius įgūdžius lavinantys trumpalaikiai edukaciniai renginiai visiems pageidaujantiems mokyklos mokiniams. Mokytojai iš anksto informuoja mokinius apie šiuos renginius ir perduoda dalyvių sąrašą kuruojantiems metodininkams.

27. Mokyklos edukacinėje aplinkoje vasaros metu organizuojama kita ugdomoji, pažintinė ar kultūrinė veikla: vaikų vasaros poilsio stovyklos, įgyvendinami projektai, rengiamos ir pristatomos visuomenei parodos. Šiuose renginiuose pirmumo teise gali dalyvauti Gamtos mokyklos programas lankę mokiniai.

28. Kiti edukaciniai renginiai (mokykloje ir už jos ribų), kuriuose gali dalyvauti Gamtos mokyklos programos lankantys mokiniai, vyksta pagal kiekvienais metais rengiamą mokyklos metinės veiklos planą.

III. PRIEDAI

1 priedas Panevėžio gamtos mokyklos direktoriaus 2020 m. gegužės 8 d. įsakymas Nr. VĮ-39 „Dėl darbo grupės mokyklos ugdymo plano 2020-2021 m. m. projekto parengti sudarymo

2 priedas „Informacija apie numatomas vykdyti neformaliojo aplinkosauginio vaikų švietimo programas“

3 priedas „Edukaciniai ir aplinkosauginiai renginiai 2020-2021 m. m.“

4 priedas „Statistinės žinios apie mokytojus ir mokinius“

5 priedas „Valandų pasiskirstymas 2020-2021 mokslo metams“

6 priedas „Mokinių priėmimo į Panevėžio gamtos mokyklą, vykdančią neformaliojo vaikų švietimo programas ir neformaliojo vaikų švietimo programas per mokinių atostogas, tvarkos aprašas